

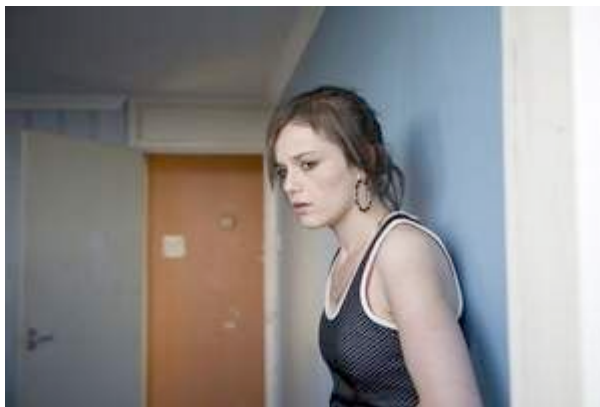
# MORGENBLADET

## Filmfeminisering?

**Et kampskrift for «kvinnefilmen», tre uker før høringsfristen for forslagene til nye kvoteringsregler.**

Del denne artikkelen:

| [Mer](#)



**Ydmykhet, vær så snill:** «Min viktigste innsigelse mot Bransjerådets innstilling om kvinnekvotering i norsk film er at den ikke går langt nok,» skriver Morgenbladets filmanmelder Ulrik Eriksen. Bilde fra filmen Fish Tank, regi og manus Andrea Arnold. Foto: Filmweb

**På store internasjonale** filmfestivaler kan det fremstå som en bingopreget oppgave å bestemme seg for filmer å se. Filmene er ofte av svært ujevn kvalitet, og fordi de vises for første gang, plukker man i blinde. I det siste har jeg forsøkt meg på en ny metode: prioritere filmer med kvinnelig

regissør. Det har vist seg å være en oppsiktsvekkende levedyktig strategi.

Jeg ser flere hundre filmer hvert år, og mitt inntrykk er at filmer regissert og/eller skrevet av kvinner, oftere enn ikke, holder et høyere nivå enn menns. I denne ukens Kinotoppen er for eksempel fire av syv utvalgte filmer laget av kvinner, mens 33 av de 39 filmene på Oslo Kinos program er regissert av menn. Kanskje er det fordi jeg er feminisert til et punkt hvor jeg automatisk verdsetter kvinnelige kulturelle produkter foran mannlige, men slik jeg ser det er historiene jenter forteller – og måten de velger å fortelle dem på – stort sett ærligere, mer presise, og mer relasjonelt smarte. Dette er kvaliteter som ikke akkurat har preget norsk film.

**Kritikerne av kvotering** innen filmproduksjon forsøker å konstruere en motsetning mellom kvantitetsorientert likestillingspolitikk på den ene siden og kunstnerisk kvalitet på den andre. Filmprodusenten John M. Jacobsen hevder i en kronikk i Dagens Næringsliv (1. februar) at «situasjonen blir ikke bedre for de dyktige kvinnene vi har ved å skyve frem ukvalifiserte eller middelmådige talenter i et forsøk på å fylle en kvote». Filmanmelder Øyvør Dalan Vik er i samme avis (6. februar) oppgitt over kvantifiseringsmanien og stiller seg tvilende til om det finnes nok kompetente kvinner til å fylle det «himmelhøye målet» om 40

prosent kvinneandel.

Hvor står vi så i dag? I ti år har vi utdannet like mange kvinnelige som mannlige produsenter, regissører og manusforfattere. Lenge har antall innvilgede søknader til manusutvikling vært relativt jevnt fordelt mellom kjønnene. Men når det kommer til innvilget støtte, faller fordelingen til 80/20 i menns favør. Faller virkelig alle disse kvinnene fra fordi de ikke er dyktige nok filmskapere?

**Det er få** som ikke ser på skjevheten mellom kjønnene i norsk filmproduksjon som et problem. Det stortingsvedtatte målet om 40/60 prosent kjønnsfordeling er også ukontroversielt innad i bransjen. Det er når tiltakene diskuteres at forskjellene åpenbarer seg. I sitt høringsforslag (fremlagt 13. januar) lanserer Bransjerådet for film flere relativt uskyldige skritt som er spiselige for de fleste: Pakkefinansiering vil gjøre ordningene bedre for alle, og mentorordninger, pitcheseminarer og talentprogrammer kan leses som et ønske om å gjøre kvinnene «flinkere» som filmskapere. Men ordningene som forutsetter at dagens kvinner er vel så gode til å lage film som menn, er derimot langt mindre spiselige. Forslaget om å fryse inntil 20 prosent av Filminstituttets produksjonsstøtte dersom ikke kvoten på 40 prosent kan fylles, har fått mange til å protestere, og beleilig vifte med en overnasjonal domstols (ESA) forbud mot konkurransevridning.

**Min viktigste innsigelse** mot Bransjerådets innstilling er at den ikke går langt nok. I en ellers noe flåsete kommentar i Rushprint (17. januar) har manusforfatter Eirik Ildahl et godt poeng: Så godt som samtlige regissører og manusforfattere er selvstendig næringsdrivende, en gruppe i samfunnet med svært få sosiale rettigheter og minimal beskyttelse. Kvinner har en tendens til å søke seg bort fra en slik risikotung tilværelse. Å styrke frilansernes vilkår er derfor essensielt for en varig jevn kjønnsfordeling.

Det er med fabelaktig mangel på ydmykhet at mange mannlige filmskapere motsetter seg de mest radikale kvoteringsforslagene. John M. Jacobsen mener for eksempel at kvotering automatisk vil være å ta støtte fra de gode og gi til de «som er litt dårligere». Jacobsen og andre motstandere av kvotering burde spørre seg selv: Hva har egentlig tiår med mannsdominans i norsk film vært godt for?

Kvotering kan slik sett føre til en sårt tiltrengt vitalisering av norsk film.

*kultur@morgenbladet.no*

Publisert 26. februar 2010